

RODOLJUB.

Glasiló „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane do konca 1891. leta 40 kr., potem pa 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr., če se dvakrat, in 15 kr., če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

3. številka.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1891.

I. leto.

Kdo nas je razdvojil?

Kako in zakaj se je ustanovilo „Slovensko društvo“, to je našim čitateljem znano. Takoj v ustanovnem svojem oklicu smo odkrito označili svoj namen in cilj. Povedali smo, da nam je na mudi zgolj vsestranski napredek našega naroda, da nam ni za domači boj in da „radovoljno priznavamo opravičenost vsake druge združitve, ako po drugih potih dosega iste namene“. Z mirno besedo dokazovali smo, da so napačne vesti, katere so se bile pričele trositi v svet o verskih nazorih posvetne narodne inteligencije na Kranjskem. Kako nas je sprejela že prej ustanovivša se takozvana konservativna stranka, to je še vsakemu v spominu! — Ker tisto zlobno natolcevanje našega verskega poštenja le ni prenehalo, ustanovili smo „Rodoljub-a“.

Tudi „Rodoljub“ je takoj v prvem svojem članku ponudil nasprotnikom bratsko roko pod staro slovensko zastavo, obljubil je delovati na to, da se povrne v nas stara slovenska sloga; boj napovedal je le tisti kliku, katera nam je z lažmi in obrekovanjem skušala ter nam

še skuša odtujiti prosti narod. — Žal, poštena beseda ni našla poštenega odziva! Liki belcebuba jeli so preganjati „Rodoljuba“, kakor da bi naravnost v peklo kazal pot naš list. Bolelo nas je to a tolažilo nas je osvedočenje, da naših nasprotnikov ne vodi zavest dobre stvari ampak slepa pokorščina višjemu za ukaz. Upali smo tudi, da nas razumevajo bratje izven Kranjske. Hudo nas je zabolél zategadelj dopis „iz Kranjskega“ v zadnji številki „Mira“. Bratje izven nesrečne Kranjske nas ne smeje napačno umeti in zato nam ta dopis sili danes v roko pero, da izpovemo in zapišemo brezobzirno — resnico.

Priznati moramo sicer, da dopisnik na obe strani po enaki meri deli — zausnice; to je sicer že napredek a pravično ni. — V zvezde pa kuje dva resnično v narodnem boji osivela rodoljuba, ki sta pričela klicati v bojne vrste: „Mir vam bodi in sprava“! Kako naj se doseže mir, kako sprava, tega nam „Novice“ še niso razkrile. Lahko je govoriti, še lažje plavati nad strankami,

LISTEK.

Moj Jože.

Bilo je leta 1880. Naš slovenski polk št. 17, bival je kot posadka v Tridentskem kastelu. Močno utrjeno poslopje bilo je nekdanj last mogočnih Tridentskih škofov.

V istih prostorih, kjer so nekdanj bivali škofje s svojimi duhovniki, nastanjeni so bili sedaj avstrijski vojaki in mnogokrat, ko so po dokončani službi naši fantje lupili za menažo krompir na velikem dvorišču, razlegale so se po prostorih kastela, milo doneče slovenske pesence.

Dajali smo tudi bližnjim utrdbam, zgrajenim proti Italiji, male posadke, in tako je tudi nekoč odrinila kompanija, kateri sem bil prideljen kot kadetkorporal, v utrdbo Čivecano.

Dasi je tu narava prekrasna in nepopisljivo romantična, tekli so nam dnevi vender le jako počasi. Vežbali smo se ves dan v orožji ter učili vojake, kako ravnati z velikanskimi topovi, koji so skozi line moleli svoja ogromna žrela proti blaženi Italiji.

Le poredko pohajal nas je sodrug iz bližnjega Tridenta. Živeli smo kakor je mogoče v utrdbi, kuhali in cvrli, in ker sem znal prirejati kaj okusen „golaš“ in domače koruzne žgance, imenoval me je tedanj blagi moj stotnik za svojega dvornega kuharja.

Nekoliko dnij pred odhodom v utrdbo Čivecano, končali smo jako težavno novinsko vežbanje. Dasi sem strogo zahteval vsa službena opravila, občeval sem izven službe mnogokrat jako prijazno z moštvo in našel mej mnogobrojnimi novinci dosta blagih značajev in originalov slovenskih. Jeden teh je bil moj „Jože“!

Prve dni po dohodu iz daljne ljube domovine, ko smo ga stoprav utaknili v takrat še belo vojaško suknjo,

a kdor hoče doseči spravo, mora imeti tudi pogum, da pove resnico, da dokaže, kje tiči uzrok razdora. V narodnih stvareh ni na mestu diplomacija. — Resnice pa nista povedala niti čestita gg. Murnik in Svetec, niti Kranjski duhovnik v „Miru“, akoravno mora biti znana vsem trem.

Zato povedali bomo resnico mi!

Pod staro slovensko zastavo kličeta imenovana gg. veljaka vse slovenske rodoljube. Kedaj pa smo se mi, kedaj se je „Slovensko društvo“ izneverilo tej zastavi? Na dan z odgovorom in prvi pridružili se bomo srednji stranki ter trkali si na prsa: „Pater peccavi! In kje so v naši sredi tisti možje „ki iščejo le svoje koristi in se ne upajo dospeti drugače do slavnega imena, kakor s takim nepremišljenim početjem“? Zakaj smo rodosovražni in ne rodoljubni? — Mari slovenska inteligencija na Kranjskem ni ostala ista, kakoršna je bila pred 10, pred 20 leti, in o čem se njeni nazori razločujejo od onih posvetne inteligencije naše na Štajerskem, Primorskem v Istri? Zakaj so ta krat posvetnjak in duhovnik lahko delovala roko v roki, zakaj naj bi bila vera v nevarnosti le na Kranjskem?

In ako smo mi ostali isti, kdo se je tedaj spremenil, kdo se je izneveril staremu slovenskemu geslu? Odgovor ni težak. — In od kedaj naš razpor? Odkar v škofjem dvorci ljubljanskem ne vladikujejo več Wolf, Pogačar in Gogala, odkar vladikuje v nas mož, ki se ne šteje Slovenca, kateremu zategadelj v narodnih stvareh nismo dolžni nobene pokorščine, v cerkvenih pa je mu nikdar odrekli nismo. — To, da se ne valjamo v prahu pred kvarnimi nazori njegovimi o narodnjih naših težnjah, to je vse naše brezverstvo! Odtod naj-

novější bojni klici, da je ravno pri nas vera v nevarnosti, od tedaj cepijo se naše moči po starem geslu: Divide et impera, zdovovaj, ako hočeš vladati. — Kranjska duhovščina prej v svoji celoti uzor rodoljubja, v kolikor se vzgaja v tujem duhu in v kolikor je v taboru „Slovenčevem“ ni več samostalna, tuja roka odvrtača jo od skupnega narodnega dela z ostalo inteligencijo, zato nas mora preganjati z — neresnico. In zategadelj ker vemo, da se navdušuje za tako postopanje le kopica mladih fanatizovanih kaplanov, da pa marsikakemu kranjskemu duhovniku krvavi slovensko njegovo srce pri tem prisiljenem herostatskem početju, zategadelj zapisali in rekli smo, da nasprotno stranke ne vodi zavest dobre stvari, ampak višji ukaz.

Te razmere so naše zlo, so pravi in edini vzrok našega razdora, o tem smo osvedočeni mi kakor „Novice“. — Razlika mej nami je le ta, da smo mi imeli pogum zapisati pošteno in brezobzirno resnico, „Novice“ pa ne. In to, da smo povedali resnico, je najboljši dokaz, da nismo sovražni naši duhovščini, da si marveč želimo duhovščino le tako, kakoršna je bila nekdanj. Čemu tedaj nas bijeta ustanovitelja „srednje stranke“, zakaj se ne pridružita nam? Zmerneja, nego je narodno-napredna stranka, „srednja stranka“ tudi ne bo mogla biti, ako bo hotela vstrajati pod staro slovensko zastavo. Kdor pa si je stavil nalogo doseči mir in spravo, uduši naj zlo tam, kjer se je rodilo.

Kje je ta izvor vse naše nesreče, smo povedali: tam naj veljaki združivši se v „stranko miru in sprave“ zastavijo ves svoj upliv, tam naj zadoni njih glas: Nazaj dokler je še čas! In kadar bomo čuli ta glas, tedaj ne bo več razlike med narodno-napredno in srednjo stranko.

bil je sila klavern, otožen, vrh tega pa še strašanski neukreten. Smejali so se mu starejši vojaki in brili ž njim vsakovrstne burke in ludarije — kakor je to pri vojacih že običajno; jaz sem ga pomiloval. Mnogokrat sem opazil, da se je zmuznil iz velike dvorane, kjer je bivalo do sto vojakov ter jo krenil v trdnjavsko grapo. Tam je sedel na gomilo vojaškega ubežnika, ki je bil na istem mestu ustreljen pred nekoliko leti — ter milo zajokal.

Nekdanj šel sem za njim in ni me opazil prej, nego ko sem neposredno stal pri njem, potolkel mu ramo ter vprašal: „Jože! zakaj vender jokaš? Ali te ni sram? Toliko fantov je tu, a vsi so dobre volje in zadovoljni z usodo svojo. — Ne bodi baba!“

Potegnil je z desnico preko zajokanih očí ter tako milo uprl v me svoje modre lepe oči, da me je kar pretreslo.

„Vsaj je ne poznate!“

„Koga?“

„I koga? Sosedove „Rezike“! In oni trapasti Tone lazi za njo!“

Zaškripal je z zobmi. „To ga bom! to ga bom!“

Tolažil sem ga, zatrjeval mu, da na veke ne ostane v tem pustem kraju, da tudi mene in drugove najine stotero vezij veže na prelepo domovino, toda prisega dana cesarju, nam velj, da storimo vsak svojo dolžnost kakor moremo.

In od tistega dne oklenil se me je Jože z ganljivo udanostjo ter postal mi sluga.

Udan mi je bil moj „Jože“. Vse, karkoli sem požel, storil mi je, vsako povelje izvršil nemudoma. Ako sem nevarno obolel, ni se ganil od moje postelje. Noč in dan sedel je poleg mene, obkladal mi glavo z mokro krpo ter pripovedoval mi povesti iz domovine, vedno iz domovine, kamor ga je vlekle bolno srce.

Politični nauk.

Svoji k svojim!

V prvih dveh številkah našega lista smo opozorili čestite bralce, kako moramo mi postopati, da se naš materini jezik spoštuje in čisla pri sodiščih; da ohranimo svojemu slovenskemu jeziku ono veljavo, katera mu gre po vseh človeških in državnih zakonih.

Pokazali smo Vam, kaj smemo in moramo zahtevati od onih, katere smo pooblastili, da za nas izvršijo zadeve in dela, katere imamo pri sodiščih in drugih uradih.

S tem da smo to vestno spolnjevali, pa še nikakor nismo vsega storili, kar smo Slovenci za svoj materini jezik storiti dolžni.

V boju, ki ga bijemo mi Slovenci za enakopravnost svojega jezika, dosegli smo vsaj že toliko, da se nam osobito pri sodiščih ne godijo tolike krivice in nepostavnosti, kakor prej. A to nas ne sme malomarnih in zadovoljnih napraviti. Da smo toliko dosegli, spodbuja naj nas tem bolj k daljnemu, neutrudljivemu in vstrajnemu delovanju, da bodemo pripomogli svojemu jeziku do popolne enakopravnosti in veljave tudi pri drugih in pri vseh uradih.

V prvi vrsti mislimo tu na politične urade, osobito na c. kr. okrajna glavarstva. Ravno pri imenovanih uradih gode se nam še mnoge krivice, ravno pri teh uradih najdemo največ uradnikov, kateri slovenščine niso niti v besedi niti v jeziku zmožni, ki tedaj našega kmeta ne razumejo, on pa njih ne.

Le pogledjmo si naša okrajna glavarstva! Koliko je tu uradnikov — trdih Nemcev! Stranka, katera ima pri gosposki opraviti, primorana je mnogokrat podpisati uradne zapisnike, katerih ne umeje, in ako se zgodi kaka zmešnjava, kdo ima potem trpeti, kdo ima

potem še nepotrebna pota? Kdo drugi, kakor stranka sama.

Naša sveta dolžnost je, da vedno in povsod zahtevamo slovensko obravnavanje in da se odločno protivimo vsakemu vsiljevanju nemščine. To naše zahtevanje je utemeljeno v zakonih in je opravičeno.

Uradniki, kateri hočejo pri nas živeti, morajo biti zmožni našega jezika, morajo v našem jeziku uradovati in morajo naš jezik spoštovati.

Naša dolžnost pa je, da se vselej, kadar se rušijo naše pravice, pritožimo pri višji gosposki.

Ako se bomo strogo in vestno držali teh načel, dosegli bomo to, za kar se potegujemo. Razvideli bodo gospodje na višjih mestih, da ne odjenjamo od svojih pravic in dali nam bodo, radi ali neradi, kar nam gre: dali nam bodo slovenske uradnike in ž njimi tudi slovensko uradovanje. Razvideli bodo gospodje na merodajnih mestih, da pri naših uradih niso mesta za tujce — Nemce, katerim je naš slovenski jezik — naša svetinja — deveta briga in oddajati bodo morali taka mesta našim rojakom, Vašim sinovom, kateri bodo z nami občevali v našem domačem jeziku, kateri bodo nas in naš jezik v časti imeli. Opažati imamo priliko posebno pri naših političnih uradih, da se mesta okrajnih glavarjev, komisarjev i. t. d. zasedajo s slovenščine nezmožnimi uradniki, dočim so naši mlajši rojaki primorani, ako nočejo na veke sedeti na enem in istem mestu, iskati si služeb izven svoje domovine, ter svojo delavnost

Nekega dne popoludan, sedel sem v mali sobi kasarne svete Magdalene v pogovoru s predragim, 1882. leta umršim prijateljem.

Bilo je okolu 6. ure, ko potrka nekdo na vrata, — v sobo stopi moj „Jože“. V desnici držal je komadič papirja, v levici nosil pol litra črnega Tridentinca. Opaživši tovariša hoče oditi.

„No Jože, kaj pa hočeš?“ ga vprašam.

Stiskal je papir in steklenico pod pazduho, neukretno sukal se na peti desne noge.

„Nič se ne sramuj, Jože“; povej, kaj ti je na srci.“

„Prosil bi Vas gospod, da bi jej pisali, a to le prinesel sem Vam“. Nikakor nisem hotel užaliti blage prostaske duše. Pončil sem ga, da se višjim ne sme donášati daril, natočil kozarce ter velel mu, na moj račun prinesiti bokal najboljšega rujnega Tridentinca.

„Kaj pa naj pišem Jože?“

Namuznil se je in mi šepnil na uho: „Vsaj to sami najbolje veste! Pišite jej, da me naj počaka, da se mi

ne izneveri — drugače — ga ubijem onega bogatega postopača, ki lazi za njo — ubijem!“

Spisal sem mu list ter mu ga prebral. Zadovoljen je bil z vsem, le konec mu ni ugajal. Skleniti sem moral tako-le: „Podam Ti roko čez hribe in doline, in ostanem do mrzlega groba Tvoj Jože Dvornik“.

Odrinili smo na laško mejo. Gori na visoki skali kakor orlovo gnezdo sedi utrdba Čivecano, a doli pod njo v soteski nahaja se mala v skalo usekana utrdba, ki preči cesto. Njej na desno penijo se po skalinah valovi deroče Fercine.

Prišedši v Čivecano, bilo je vse čilo in zdravo. A le kratek čas je trajalo to, in skoro je zbolelo zaporedoma 5 vojakov za vročinsko boleznijo, mej temi tudi moj „Jože“.

Ni hotel uleči se. Prigovarjal sem mu, da naj gre v posteljo, a trdil je, da je zdrav. Kmalu so ga zapustile moči in legel je tudi on.

V noči od 14. na 15. dan decembra umrl nam je prostak. Poslali smo v bližnjo vas Konjolo po civilnega zdravnika. Zaukazal je, da moramo vse bolnike nemu-

žrtvovati tujemu narodu, mesto da bi posvetili svoje moči svojemu narodu, svojemu rodu, čegar sinovi so.

S svojim odločnim zahtevanjem za izključljivo slovensko uradovanje pri vseh uradih zaprečili bomo pa slovenščine nezmožnim uradnikom naseljevati se med nas, primorali bomo našega jezika nezmožne uradnike, da si poiščejo drugod mesta, kjer bodo lahko vestno

svojo službo opravljati mogli in s tem odprla se bode pot naše gore sinovom do boljših in višjih služeb in mi dosegli bodemo jednako-pravnost in spoštovanje svojega materinega jezika pri uradih.

Na to delovati je slovenski kmet dolžan svojemu jeziku, sebi in celemu svojemu rodu!

Politični pregled.

Državni zbor končal je svoje zborovanje in ob kratkem zbrale se bodo takozvane delegacije, ki imajo sklepati o vojaških potrebščinah države. Te so, kakor povsod, tudi pri nas tako visoke, da za zboljšanje narodno-gospodarskega položaja narodov le malo preostane, akoprav so davki že tako visoki, da pod njih teže ječe vsi stanovi. Cela Evropa štrli v orožji in to stanje imenujejo učeni državljani „oboroženi mir“, ljudstvo pa počasno a gotovo smrt narodnega blagostanja. — **Petindvajsetletnica bitke pri Visu**, v kateri je naše hrabro brodovje pod poveljstvom slavnega Tegetthofa dne 20. julija 1866. l. skoraj uničilo ponosno italijansko mornarico, praznovala se je naukušeno po vsi Avstriji, posebno velečastno pa na otoku Visu samem, v Pulji, na Dunaji in v Mariboru (rojstnem mestu Tegetthofa). — **Ministerstvo notranjih zadev** izdalo je te dni važno odločbo, da sme vlada le vsled lastnega nagiba ustaviti kak občinski sklep in da nikdo nima pravice pritožbe, ako se politična oblast brani kak sklep ustaviti. — **Deželni zbori** sklicali se bodo, kakor se poroča, še le za drugo polovico decembra ter bodo zborovali tudi še po božiču. — **Ruski židje**, katere je ruska vlada prognala, naseliti se nameravajo deloma tudi na Hrvatskem, kjer so kupili od Oseške hranilnice že 11.000 oralov sveta. Mislimo, da se Hrvatje, ki imajo mej svojimi prebivalci itak že lepo število židov, nič posebno ne vesele teh novih nepoklicanih gostov. — **Italijanske denarne razmere** so sila

slabe, tako, da se je bati celo denarnega poloma. Nedavno je vlada zaukazala vsem prefektom v deželi naj pazijo na to, da občine in pokrajine ne bodo trosile preveč denarja za ceste, poslopja itd. Italijanski radikanci trdé, da je tega neugodnega stanja kriva v prvi vrsti trojna zveza, ki nalaga Italiji prehuda vojaška bremena. — **Zdravje Svetega očeta** nikakor ni tako slabo, kakor trdé nekateri italijanski listi. Nj. Svetost še vedno marljivo dela in le huda vročina ga nekoliko slabi. Res je, kakor se poroča, le, da je Sveti Oče napravil testament ter ga izročil kardinalom; ob enem izrekel je bajé željo, da bi bil njegov naslednik kardinal La Valletta. — **Razglašenje neodvisnosti Bolgarije** se bo, kakor poročajo ruski listi, izvršilo še pred koncem tega meseca. Do sedaj je Bolgarija, odkar so jo Rusi osvobodili, še nekoliko odvisna od Turčije, ter mora tej državi plačevati precej visok dajn. — **Srbskega kralja potovanje na Rusko** in velečastni vsprejem od strani ruske vlade, vzbudilo je v nemških in madjarskih židovskih listih velik hrup, ker ti listi trdé, da bodo Rusi skušali odvrniti mladega kralja od sosedne Avstrije. Pa menda ne bode tako hudo, ker bo sam naš presvetli cesar vsprejel srbskega kralja, vračajočega se iz Rusije že dne 10. t. m. v Ischlu. Na Dunaji pa bode bival mladi srbski kralj kot gost cesarjev v cesarjevi palači. — **Francosko-rusko prijateljstvo** postaja od dne do dne tesnejše, zlasti odkar je nemški cesar pridobil za trojno zvezo tudi Angleže.

doma prepeljati v Trident ter da mora tudi kompanija zapustiti utrdbo. Poročili smo to v Trident.

Bolnike so odvedli na to v bolnico Tridentskih usmiljenih sestrá in kmalu potem je tudi kompanija odpotovala v Trident.

Bilo je 25. decembra meseca. Sedel sem pred kavarno, ko pride pome vojak iz bolnice ter mi javi, da moj Jože umira ter da želi, da bi prišel še jedenkrat k njemu.

Dasi je bilo strogo zabranjeno, hoditi k bolnikom, šel sem ipak le k njemu. Moral sem se pa pripraviti z jezično italijansko predstojnico bolnice skoro pol ure, predno sem smel ustopiti. V nezavesti je ležal moj „Jože“ na postelji. Sedel sem k njemu. Glava mu je bila oteкла in goreča. Nekaj hipov mu je malo odleglo — zavedel se je ter me spoznal.

„Gospod! hvala Vam, da ste prišli. Oj, umrl bom, umrl in tako daleč od rojstne mi vasi!“

Tolžil sem ga.

„Pro sim Vas, pišite jej, da jej odpustim. Ni mi

odgovorila in pretekla sta dva meseca, odkar ste jej pisali! In nič odgovora, nič! Odpustim jej, odpustim. Pišite jej, da sem jo imel rad, oj tako neskončno rad!“

In utrnula se mu je solza. Odpel si je srajco — pomagal sem mu — ter si odvezal mal, na črni niti viseč križec, kateri je nosil na prsih.

„To-le mi je prinesla pred 12. leti s svete Gore ranjca mati ter posvarila me, da naj nikar ne pozabim Boga. E, pa saj sem rad molil, zmirom rad.“

Umril je še tisto noč.

Drugi dan se je pomikal po Tridentskih ulicah vojašk sprevod.

Godba je svirala žalostinke; pred vojaškim vozom korakal je oddelek vojakov, za vozom pa sem stopal s stotnikom jaz. Vrgel sem pest tuje črne zemlje na priprosto krsto in solza mi je prišla v oko ter padla na gomilo jednega najblažjih značajev. In ko sem prišel domov, sedel sem ter pisal njej, da jej je on odpustil vse — pisal, da smo zagreblji Jožeta v tujo tirolsko zemljo.

V Kronstadtu na Ruskem vsprejeli so te dni francosko brodovje tako častno in naudušeno, kakor se vsprejme sploh le iskren prijatelj in zaveznik. Pri tej priliki prinesli so Francozi nazaj tudi nekaj cerkvenih zastav, ki

so jih bili uplenili še leta 1854 na Ruskem. V Parizu pa se je pri zadnji vsakoletni narodni slavnosti opazilo vse polno ruskih zastav. Vse to gotovo ni brez resnega pomena.

Dopisi.

Iz Škofjeloke dne 24. julija 1891. [Izv. dopis.]

V nedeljo obhajali smo pri nas žegnanje in zopet enkrat smo na laž postavili tiste obrekovalce, ki trdé, da v Loki ni mogoča nobena slavnost brez poboja. Naši fantje obnašali so se povsem mirno in dostojno in niti najmanjšega izgreda ni bilo izvzemši enega. — G. Avgust Sušnik, ki nas je pri zadnjih volitvah tako oblastno pital z „brezverci“, pokazal je namreč v nedeljo svoje katoličanstvo s tem, da je dopustil že dopoldne med veliko službo božjo v svoji krčmi — hrumečo godbo in ples, tako da se je vpitje in razgrajanje iz njegove krčme razlegalo po celem trgu. — Mi „brezverci“ pa smo se k sv. maši gredoč začudeno vpraševali, je-li to „Gusteljeva“ katoliška podlaga? No, kazen božja ni izostala, kajti že popoldne bila je v krčmi tega čudnega patrona birma, pri kateri pa on ni bil za botra — ampak za birmanca. — Loški grad kupile so čestite sestre Uršulinke, ki bodo v njem nastanile svojo šolo ter ga zvezale z dosedanjim samostanom. Prav tako, kajti čim lepše prostore bodo imele, tem raje bodo pošiljali tujci svoje otroke v to šolo. Taki tujci se pa potem tudi na letovišče radi v naš kraj naselé. Vrh tega smo sedaj vendarle sodišče in davkarijo dobili v mesto ter smo s tem enkrat za vselej oproščeni nadležnega pota v grad.

Z Notranjskega 20. julija. Res je, da imamo mi Slovenci primerno veliko če ne celo preveliko število raznovrstnih časopisov. Ali vendar nam je bil tak časopis, kakor se je nadejati, da bode „Rodoljub“, nujno potreben. Ta potreba čutila se je že nekaj časa, in zato se je ta želja čedalje bolj čula v narodno zavednih krogih, dokler se nam ni, hvala Bogu, vendar enkrat izpolnila. Z veseljem pozdravili smo torej prvi številki dobro nam došlega „Rodoljuba“.

Žalostno je le, da so nekaterniki tudi pri nas duri zapirali listu še nerojenemu na jako čuden, da ne rečem nepošten način. Začeli so ga grditi, črniti in proklinjati še preden so ga videli, še preden so ga poznali. Pa čudno, da so se nekaterniki tega, sicer malega lista, tako jako vstrašili. Niso ga še videli in vendar so se zbali njegove svetlobe.

Čuden ter pomilovanja vreden je pa način, da se kdo sodi še preden je kaj zagrešil, da še predno je prišel na svet. Ti krivi sodniki se čutijo ter smatrajo že več kot nezmotljive ter mislijo in to tudi nekako zahtevajo,

da vse, karkoli hočemo mi Slovenci napraviti ter osnovati, se mora in sme to zgoditi le z njih dovoljenjem. Gorje njemu, kateri se njim slepo ne klanja, tak je brezverec, tak je brezbožec, če tudi prav uzorno, po božjih in človeških postavah ali zakonih živi. Kedor se jim pa klanja, je pa živ svetnik, če tudi je le pobeljen grob. —

Svesti smo si, da „Rodoljub“ ne bode posnemal svojih nasprotnikov, odnosno sovražnikov; mirno in resno naj brani ter zagovarja pravice naroda; z lepo besedo naj poučuje svoje čitatelje o narodnem gospodarstvu, o občinskih zadevah, o politiki in o drugih potrebnih stvareh. Pripoveduje naj zanimive dogodbe, no in kakšna smešna kot dodatek nam ne bode škodovala. Gradiva bode dovolj brez ravsa in kavsa. Ako bode treba časih nasprotnikom pa kako resno povedati, mu tega gotovo nihče zameril ne bode.

Na delo torej, pokažimo svetu z dejanji, ne samo z besedo, da nam je blagor in sreča našega ljubljenega naroda čez vse na svetu.

Bog nad nami, a narod z nami.

Z Dolenjskega [Izv. dopis]. (Pridnost naših orožnikov (žandarjev) in dobrota časopisov.) V Velikem Liplju Žužemberskega okraja ukradli so cigani 9. rožnika 2 kobili in lastnica napravila je že križ čeznje, ker več ko 14 dni ni bilo sledu o njih. Pa Žužemberski orožniki pisali so in brzojavili hitro na več krajev, sodišče oglasilo je tatvino v časopisu in 15. dan naznanilo se je iz Komorskih Moravic na Hrvaškem, da so konje dobili. Pred par dnevi pripeljali so jih lastnici nazaj.

Nadležna kuga na gobci in parkljih prikazala se je po Dolenjskem posebno v novomeškem, črnomaljskem in kočevskem okraji. Ljudje sicer smejo zdravo živino prodati v svojem okraju toda iz okraja ne sme. Zato prepovedani so ondi vsi semnji in prebivalci, ki se posebno ondi živé od goveje barantije, so v velikih stiskah. Ker so polje podelali, bi živino radi spravili v denar, da bi imeli plačati s čim drage kosce i mlatice. Ker postava ne dovoli tacega prodajanja zaradi nevarnega razširjanja kuge, zato sklenile so Dolenjske posojilnice, da bodo potrebnikom šle kolikor moč na roko in do jeseni dajale posojila kar najceneje mogoče. Dolenjci, obrnite se torej do posojilnic v svojih krajih in ne k oderuhom, ki bi se radi mastili z vašimi žulji!

Slovenske in slovanske vesti.

(Nepošten boj.) Od prijateljske strani doposlalo se nam je sledeče pismo, iz katerega naj blagovolijo naši čitatelji razvideti, na kak način se našemu listu zapira pristop v narod:

Košana dne 27./6. 1891.

Cenjeni gospod!

Sv. Francišek Saleški pravi: „Ljubezen do ovčic se kaže s tem, da kričimo nad volkom“. Ni mi v navadi, da bi kričal ali se prenagnil z nepremišljenostjo. Skrb za dobro stvar me pa sili, da s temi besedami preprečim zlo, katero utegne imeti slabe nasledke. V mislih imam namreč „Rodoljuba“, katerega bote kot uplivna oseba bržkone na ogled dobili. Da se jaz v svoji vesti ne pregrešim z molčanjem, Vi pa z naročevanjem „Rodoljuba“, prašam Vas, ali bi ne bilo najbolj prav, da ga z besedo „nazaj“ odpravite tje, od koder je izšel.

Oprostite, da Vas nadlegujem s prošnjo, ki se Vam znabiti malo čudna zdi. Skrb za dobro stvar mi daje pogum. V trdnem zaupanju, da ne pišem zastonj, sem

Jakob Porenta.

Žal, da to pismo ni bela vrana, jednako glasečih razposlalo se je marveč na stotine. Mi prepuščamo sodbo o takem postopanju z mirno vestjo svojim čitateljem, kateri bodo vedeli najbolje soditi, v koliko je „Rodoljub“ zaslužil tako nasprotstvo. Le toliko bi radi gospodu kapelanu Košanskemu in njegovim sodelovalcem povedali na uho, da imajo slabe pojme o „dobri stvari“, še slabeje o svojih duhovskih dolžnostih, najslabejše pa o — dostojnosti in poštenosti. To naj bo naš odgovor na vse napade izza grma!

(Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda) vršila se je dne 23. t. m. v Kamniku zares dostojno in velečastno. Zastopanih je bilo pod predsedstvom načelnika družbi g. prof. T. Zupan-a nad 50 podružnic. Tajnik g. A. Žlogar naznanil nam je veselo vest, da šteje družba že 98 podružnic z nad 8000 društveniki, blagajnik g. dr. Vošnjak pa je povedal, da je v preteklem letu družba imela dohodkov 7505 gld. 82 kr., razhodkov pa 5874 gld. 84 kr. Premoženja ima družba sedaj 10.644 gld. 12 kr. — Vsprejem od strani vrlih Kamničanov bil je zares krasen, na kolodvoru vsprejela so skupščinarje vsa tamošnja narodna društva in celo mesto bilo je v zastavah. Po slavnostnem sprevodu skozi mesto, udeležili so se skupščinariji sv. maše, pri kateri je jako lepo pel domače pevsko društvo „Lira“, potem bilo je zborovanje, pri katerem se je tudi dosedanji marljivi odbor zopet volil, po zborovanju pa so se zbrali udeležniki — bilo jih je blizu 200 duhovskega in posvetnega stanu — pri skupnem obedu. Tu spregovorila se je marsikaka naudušena beseda narodni stvari na čast in korist in vsakdo nesel je domov prepričanje, da je storil dobro in koristno delo udeleživši se zborovanja najpogotrebnejšega našega društva. Pri celi slavnosti vladala je najlepša sloga, kar je pač najboljši dokaz, da je prepri,

razsajajoč žalibog v Slovencih na Kranjskem, zasejala tuja roka, ki razdvaja, kjer bi imela blagoslavljati! Bog nam živi in ohrani družbo sv. Cirila in Metoda; kdor jej ni društvenik, nima pravice do imena zavednega Slovenca.

(Volitev deželnega poslanca na Gorenjskem) vršila se bode vsled smrti deželnega glavarja g. dra. J. Poklukarja prve dni prihodnjega meseca. V „Novicah“ prijavlja se kot kandidat tajnik kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc. „Slovenec“ pa priporoča za kandidata župnika v Bohinjski Bistrici g. J. Mesarja. „Slovensko društvo“ se v to volitev ne bode umešavalo.

(Duhovske vesti.) Vlč. g. Janez Strah, župnik pri sv. Rupertu v slov. goricah, obhaja jutri dne 2. avgusta svojo zlato sv. mašo. Na mnoga še leta! — Izpit za sposobnost poučevati krščanski nauk na srednjih šolah, naredili so 16. in 17. t. m. duhovniki Ljubljanske škofije gg.: Ivan Lavrenčič, kapelan v Kranji, Lavoslav Pijagas, katehet v Idriji in Franjo Perne, prefekt v Alojzijevisču v Ljubljani. — Dne 22. t. m. umrl je po dolgi bolezni župnik pri D. M. v Polji g. Andrej Pavlič.

(Nova odvetnika na Kranjskem.) Gosp. dr. Val. Temnik, odvetnik v Slovenjem Gradcu, preseli se v Kamnik, g. dr. A. Leščnik, odvetnik v Šent Lenartu na Štajerskem pa gre v Škofjoloko.

(Osebne vesti.) C. kr. sodnijski adjunkt g. Janez Pirnat, premeščen je iz Loža v Slovensko Bistrico, mesto njega pa pride v Lož g. Anton Brumen. — Gosp. Anton Funtek imenovan je za strokovnega učitelja na c. kr. strokovni šoli za lesno obrt v Ljubljani. — Za nadučitelja v Košani imenovan je g. Martin Judnič, dosedaj nadučitelj v Čermošnjicah, za učitelja v Robu pa g. Fran Koller.

(„Sokol Ljubljanski“) napravi jutri v nedeljo dne 2. t. m. izlet v Kamnik, kjer priredi veliko ljudsko veselico.

(Toča) je pred par dnevi prav hudo pobila v Braniški dolini ter v jednaki črti po Notranjskem. Posebno hudo je ta nesreča doletela Štanjel na Primorskem, kjer je uničila ves letošnji pridelek. „Nova Soča“ prav umestno svetuje, naj bi goriški deželni odbor raje tem nesrečnim krajem poklonil podporo 1500 gld., katero je namenil goriškim Lahom za laško gledališče.

(Cesarski vojaški manevri) vršili se bodo koncem avgusta pri Celji na Štajerskem; udeležil se jih bo tudi presvetli cesar sam. Kako velikanski bodo ti manevri, razvidno je že iz tega, da se bo v Hornu ustanovila posebna vojaška pekarija, ki bo preskrbela vsak dan 30.000 hlebov kruha.

(Železnica iz Poljčan v Konjice.) Deželni odbor štajerski predložil je ministerstvu načrt za to progjo. Železnica bila bi ozkotirna in stala bi 370.000 gld.

(Češko razstavo v Pragi) o kateri smo že v prvi številki poročali, obiskali so pred par dnevi tudi slovenski

državni poslanci. Čehi so jih naudušeno vsprejeli ter jim priredili posebne slavnosti. Dne 19. p. m. pa so došli v Prago s posebnim vlakom Srbi, katere so Čehi istotako slavnostno vsprejeli. Ta razstava je pač slava vsega slovanstva. Bog blagoslovi zatorej delo velikega in bratskega nam naroda češkega!

(„Srce“.) Spisal Edmondo de Amicis. Z dovoljenjem pisateljev preložila Janja Miklavčič, učiteljica. V Ljubljani 1891. Založil Janez Giontini. — Prejeli smo prekrasno to knjigo, izišlo v 4 zvezkih. Mladina naša pač še ni dobila primernejšega jej berila, nego je ta, po slavnem italijanskem pisatelji za mlada nežna srca spi-

sana knjiga. Jezik prevodu je pravilen in gladek. Cena posamičnim zvezkom je 20 kr. Slovenska mladina, pridno segaj po tem lepem novem darilu.

(Roparski umor v Pijavi Gorici.) Znano je še vsem, da je bila neka Slovačinja pri Pijavi Gorici na grozen način umorjena in orošana. Dasi so javni organi storili vse, da bi zasledili morilca, ni se to do zdaj posrečilo. Pred nekaj časom pa so prijeli v Gorici svaka umorjene Emeriha Pavlovič-a in ga izročili deželni sodnji, ker je isti jako sumljiv, da je morilec. Skrival se je od roparskega umora.

Razne vesti.

(Umrljivost ljudi na celem svetu.) Na celem svetu umrje na leto do 33 milijonov ljudi. Po tem računeno umrje ljudi na dan 91.554, v vsakej uri 3750 in 62 vsako minuto; tedaj umrje na vsak udarec žile jeden človek. Povprečno je človeško življenje 38 let dolgo. Četrty del prebivalstva na celem svetu umrje, predno je doseglo sedmo leto svoje starosti in polovica, ko je doseglo 17. leto svoje starosti. Od 10.000 ljudi doseže le jeden dobo 100 let, od 500 ljudi doseže jeden starost 90 let in od 100 ljudi jeden starost 60 let. Od 1000 ljudi je 95 pomoženih in v mesecu juniju in decembru oženi se jih več, kakor celo drugo leto. Jedna osminka vseh ljudi na svetu je vojakov.

(Ženska zagovornica.) Odvetniška zbornica v Bukureštu vsprejela je te dni mlado damo, ki je doktor vsega prava v listo zagovornikov in jej podelila pravico, da sme zagovarjati pred sodiščem. Mlada odvetnica je gospica Sarmisa Bilcesko, ki je lansko leto dosegla doktorsko diplomu s sijajnim uspehom na Pariški univerzi z dostavkom „z največjo pohvalo“. Ko se je vrnila v domovino, naredila je, kakor zahtevajo obstoječe odredbe, nov izpit in je izpitna komisija jej dala sijajno spričevalo. Potem uročila je prošnjo na odvetniško zbornico. Po dolžih borbah dovolila je večina, da se nova doktorica vsprejme v vrsto zagovornikov. Iz Pariza in raznih rumunskih mest dobila je mlada dama mnogo čestitk. Prvi svoj nastop kot zagovornica imela bode že tekom meseca septembra.

(Grozna nesreča v cirkusu.) V ruskem mestu Berdiansku ob Azovskem morji daval je predstave cirkus Juta. Necega večera razletel se je petrolejski lestenec in se je goreča tekočina razlila v ložo, v kateri je bil avstrijski konsulski agent Lupi s svojo rodbino. Na mah bili so trije člani rodbine v plamenu. Mej poslušalci nastala je grozna zmešnjava. Nekateri člani cirkusa strgali so goreče osebe iz lože ter udušili s peskom plamen. Dva otroka bila sta mrtva, gospa Lupi pa je hudo opečena. Stari oče zgubil je vsled strahu pamet. Velika sreča je še, da se v grozni zmešnjavi ni dogodila večja nezgoda mej bežečimi gledalci.

(Slaba letina na Ruskem.) Na izrednem shodu zastopnikov mest gubernije Nižnij-Novgorodske se je sklenilo, da se naproši vlada za posojilo 8 milijonov, da se dado podpore kmetom v obdelovanje polj in se jih preskrbi s potrebnim žitom za setev in za živilo. Tudi iz drugih krajev, ki prideljujejo mnogo žita, se poroča, da bode letošnja žetev prav slaba in se je bati pomanjkanja.

(Strela ubila je) pretekli petek posestnika, tako zvanega „Ludwigshof-a“, ki je mej nevihto sedel v sredi sobe na stolu. Posestvo je kacic 300 korakov oddaljeno od blaznice Feldhof na Štajerskem. Neka žena, ki je bila blizu ubitega, je popolnoma nepoškodovana. Na dimniku hiše je bil sicer strelovod, a strela je vsejedno udarila v streho in od tam po veržici neke viseče svetilke šla v sobo, kjer je odskočila in ubila v sobi sedečega posestnika Hambergerja. Ubiti je bil star 30 let.

(Naši četveraki) bodo menda prenehali. Državnim blagajnicam se je, kakor se čuje, zaukazalo, ta denar, kolikor se ga v državne blagajnice vplača, obdržati in ne več izdajati. Koliko je sedaj četverakov med ljudmi je težko določiti, a računati se sme, da jih je kakih 400.000 do 500.000, to je: za 16.000 do 20.000 gold. Mesto četverakov bodo sedaj samo še krajcarji in ni še določeno, z kakim denarjem se bodo četveraki nadomestili.

(Pri kvartanji.) Dne 19. julija igrali so v gostilni Matija Bukovčevi v Semiču fantje na kvarte. Ko so nehali igrati, sprli so se in stepli in jeden igralcev, Viljem Kolar iz Semiča, zagnal je v Jožeta Hutarja, družega igralca, tako močno opeko v glavo, da je vsled iste poškodbe v 24 urah umrl.

(Stekle mačke razmesarile) so te dni v Lyonu neko gospo. Napadle so jo po noči v postelji in jo razmesarile. Ko je gospa počela klicati na pomoč, prihiteli so sosedje, ki so pobili besne mačke in gospo prenesli v bolnico. Od tam prepeljali jo bode v Pasteurjev zavod v Pariz, kjer se od steklih živali popadeni ljudje zdravijo.

(Bogat berač) je te dni v Berlinu umrl. Ime mu je bilo Dans in je zelo revno živel, in je celo dobival iz ubožne blagajnice na mesec nekaj podpore. Po njegovi smrti našlo se je pa pri njem 400 mark v zlatu in nad 60.000 mark v vrednostnih papirjih, kar znaša v našem denarju nad 36.000 gld. Ker ni nobenih sorodnikov, podedovalo bode to premoženje mesto Berlinu.

(Ljudsko štetje.) Kakor kažejo uradni izpiski o ljudskem štetju ima celo Avstrijsko 23.896.000 prebivalcev in Ogersko 17.336.000 prebivalcev. Cela avstrijska država ima všteti vojske 41.341.000 prebivalcev.

(Brat je svojo sestro ustrelil.) 11 let staro Georgino Wottitz na Dunaji je njen brat, kateri je na vrtu tiče streljal, ustrelil. Deklica stala je za drevesom in je ravno v istem trenutku izza drevesa skočila, ko je strel počil, in je takoj mrtva obležala.

(Punt mej žanjci.) Iz Rima se poroča, da je nastal pri Veletriju v okolici Rimski punt mej žanjci, da je morala posredovati oborožena sila. Dva izmej upornikov bila sta ubita, več pa je ranjenih.

(Kolera.) Iz Konstantinopola na Turškem se poroča, da je na jednom dnevu 401 ljudi na koleri umrlo. Ker so ravno sedaj veliki prazniki v Meki, kamor pride na tisoče romarjev, bati se je, da bi se kolera še dalj ne zatrosila.

(Tri leta star izseljenec.) Te dni pripeljal se je s parobrodom „Aleksom“ 3 leta star otrok, rodom iz Avstrijskega, v Newyork v Ameriko. Otrok imel je na prsih listek, na katerem je bilo zapisano, da se imenuje Alojzij Cimerman in kam da hoče iti. Otrokova mati je v Bremenju znorela, ter so jo odpeljali v norišnico, otroka pa so odposlali v Ameriko, kjer bivajo njegovi sorodniki. —

(Utonil) je dne 18. julija v Dravi v Ptujih deček Mirko Ploj iz Št. Jurija na Ščavnici, in dne 16. julija v Savi pri Zidanem mostu dečka Jože Kosekar in Emil Klanšek; v Celji pa lg. Zupušek, cerkvenik pri oo. kapucinih.

(V vodnjak je pala) deklica Frančiška Glinšek, ki je služila pri Francetu Pangercu na Spodjem Golem, ravno ko je šla po vodo, in se je tako težko poškodovala, da je v 4 urah umrla.

(Žandarm se je ponesrečil.) Dne 18. t. m. kopali so se pri Nabrežini žandarji J. Črnigoj, Franc Haupl in Andrej Mlekuš. Najedenkrat zagrabil je Mlekuša vrtnec in ga potopil tako naglo, da ni mogel več na pomaganje zaklicati. Tovariša skušala sta ga rešiti, toda vsa pomoč bila je zaman. Nesrečnega potegnili so že mrtvega iz vode.

Poučne stvari.

Bramorji (škrofeljni) in angleški udje.

Mej najhujše otročje bolezni spadajo one, ki se skrivoma prithotapijo v otročje teló, potem se hitro razvijajo ter mnogim nadopolnim otrokom pokončavajo zdravje in lepo postavo. To so v prvi vrsti — bramorji (škrofeljni) in — angleški udje (krvica).

Te bolezni ste dostikrat podedovani, ker sta, n. pr. mati ali oče, ali pa obádvá slabótna, boléhna in malokrvna, ali pa tudi, ako so stariši že preveč v letih. V takih slučajih je materam nemudoma poklicati zdravnika, da se pričenjajoča se bolezen še ob pravem času zatè, in sicer bodisi s pripravno hrano, bodisi s primernimi zdravili.

Bramorka se razvije najčešče še le nekaj časa potem, ko se je dojenče že odstavilo od materinih prs; dostikrat pa se prithotapi že v prvih mesecih novorojenčevega življenja, in sicer pri takih otrocih, ki kar od začetka ne dobivajo materinega mleka ter se morajo pitati in to često s slabim netečnim mlekom.

Najboljši pomoček, da se otroci obvarujejo te bolezni, je primerna, tečna hrana. Otroci, ki so tej bolezni naklonjeni, ne smejo uživati močnatih jedij, ampak le mleko, jajca in tečne mesnate jedi. Oni naj ne bivajo v vlažnih, tesnih stanovanjih, temveč naj doraščajo v čistem, zdravem zraku; takisto se morajo skrbno kopati in umivati.

Otroci, ki so nežne, slabotne rasti, bledé kože, plavih las in modrih oči, ki imajo veliko glavo, debele ústnice, zeló razširjeno púnčico in sploh blede, bolehave polt — so najbolj naklonjeni tej bolezni.

(Strela ubila) je 12. t. m. posestnikovega sina, Franceta Drapa iz Stopiške fare, ko je ta ravno hudi uri zvonil.

(Iz Drave) so potegnili dne 22. julija v Selnici pri Mariboru truplo kacic 6 let starega dečka.

(Izseljenje v Ameriko.) Kakor se razvidi iz uradnih poročil angleškega konsula, izselilo se je v letu 1890. iz Evrope v Ameriko, in sicer: iz Nemčije 68.058 ljudi, iz Velike Britanije 62.829, iz Laškega 58.243, iz Rusije 49.119, iz Avstrije in Ogerskega pa 53.445. Več kakor tretjina vseh izseljencev je iz Nemčije in Avstrije, ter Ogerskega; iz teh držav in iz Rusije se izseljenje vedno množi. Žal, da morajo naši ljudje v tujih krajih krúha in dela prosit.

(Vse se „zgliha!“) G. fajmošter vpraša Ožboltovega Janeza, zakaj še ni opravil velikonočne spovedi. „E, saj niman nič grehov“, odgovori Janez. — „Tako, tako“, pravi g. fajmošter, ki Janeza ni spoznal za takega svetnika, „ali nisi nikdar goljufal?“ „Goljufal že, goljufal“, odreže že na-to Janez, „a dajal sem tudi v vbogajme, potem se pa zgliha.“ „No, no,“ na-to zopet fajmošter, „klel si gotovo tudi?“ „Klel tudi klel“, odgovori Janez, „a zato sem tudi molil, potem se pa zgliha.“ — Sedaj pa g. fajmošter mirno odgovori: „Prav imaš Janez, Bog te je dal, hudič te bo pa vzel — potem se pa zgliha!“ — Ožboltov Janez je potem menda vendar-le opravil velikonočno spoved.

(Prijeten poklic.) Sodnik vpraša nekega potepuha, od česa se živi. „Pisarim“, odgovori potepuh. — „Kje in za koga“, vpraša začudeno sodnik. — „Vsak mesec dvakrat teti po denar“, se odreže čudni pisar. —

Taki otroci imajo bolj resen, pameten, in rekel bi, prebrisan in prezrél obraz; o njih že pravi ljudska govorica: Ta otrok je premóder, on ne bode doživel starih let.

Še le jako pózno začenjajo hoditi; noge so preslabe, da bi nosile pezo telesa ter se zlahka nakrivijo — in prav take nakrivljene ude zovemo — angleške ude. Radi tega takšni otroci skoraj vedno posedajo ali pa hodévajo po vseh štirih.

Ako se takšni otroci ne redé s primerno hrano ter se ne stavijo pod strogo zdravniško pazko, mora se bolezen razvijati vedno bolj.

Bezgalke na vratu zatekajo in se gnojé; otroci vidoma hirajo ter se sušé navzlic temu, da so jako požrešni ter neprenehoma jedó in zvečijo kruh, ki jim je seveda najbolj škodljiv.

Roke, bedra in noge se tanjšajo — trebuh od dne do dne bolj odebeli ter se nabrekne — vetrovi otroku zeló nagajajo; zdaj ga tare driska, zdaj se mu zopet zapira blato — včasih gredo gliste od njega. Otrok ne raste ter se ne razvija; on je čmeren, čepi često po cele dneve na tleh ter neprenehoma zahteva jedí — tak otrok se pozno naučí govoriti, je sploh malogovoren, toda vedno móder v svojih izrekih.

Ako je bolezen že dospéla do té stopinje, je skrajni čas, da se otrok z zdravniško pomočjo otmé gotove smrti. Inače se mu kmalu delajo kraste in rane po celem telesu, kosti mu gnojé, vnémajo se mu oči in končno se ga poprime splošna jetika.

Angleški udje često pokvarijo celo postavo človeka. Ako tak otrok doraste, je skrivljen na vse možne načine ter često ni zmožen za nikakeršno delo; vzlasti

so deklice nesrečne za celo poznejše življenje. Ako torej mati zapazi, da se otroku krivé noge ali hrbet, ako vidi, da rama od rame višji stoji, nemudoma pokličí zdravnika ter vestno izvršuj, kar ji naloži. Ona ne uporabljaj v takem slučaju domačih zdravil ter ne poslušaj abotnih svetov, ki jih od onih stranij donasajo nadležne stare ženice. Le na tak način bode mati vestno izpolnila svojo dolžnost ter se obvarovala prepoznega kesanja.

Najboljše zdravilo.

Sadje ni samo tečna hrana, nego tudi izvrstno zdravilo proti mnogim boleznim. Grozdje posebno višnjevo, je zelo nasitljivo in kričisteče; breskev, katera ne sme biti preveč zrela, je jako zdrava jed, ako jo použiješ zjutraj na tešče; isto velja tudi o pomeranči, posebno ako slabo prebavljaš. Kuhana jabolka so zelo koristna otrokom in ženam po porodu, da jim ni treba jemati praškov in drugih neukusnih zdravil. — Navadno dinjo (melono) je priporočati takim, ki so bolni na ledvicah, ali kateri imajo mrzlico. Sok citrone, pridejan črni kavi, je izborno sredstvo, ako te boli glava, a sok robidnice, če je skuhan s sladkorjem (cukrom) umiri najhujši kašelj. Kdor ima bramorje (škrofelne), pije naj mesto vode mrzel čaj, skuhan iz trnolje (sad trnovčev), a kdor ima ozeblino, maže naj jih z jagodami in pusti, da se jagode posuše na ozeblini. Narava božja je pač polna zdravil!

Poletno krmljenje molzne govedi.

Molzna goved prinašala bi nam lahko še veliko več koristi, ko bi jo redili namenu primerno. V hlevih morajo živali vse požreti, kar se jim predloži, če jim že dobro tekne ali ne.

Pri takem krmljenji seveda ne bo moč doseči veliko dohodka od živali in se je sploh čuditi, da nam živalina še tako dobro uspeva.

Če hočemo od molzne govedí obilo dobrega mleka, pokladati ji moramo obilo tečne in lahko prebavljive krme. V mleku se nahaja namreč veliko redilnih snovi, katere nastanejo iz použite krme. Če je tedaj krma slaba, ne more biti mleko dobro. Le obila in dobra krma daje tudi obilo dobrega mleka.

Na mlečnost vpliva kaj dobro sočna krma.

V poletnem času se molzna goved najbolj počuti na dobri paši. Paša je sploh najbolj naravna hranilca za govejo živino in tegadel nam tudi pasočé se živali naj več molzejo. In kako tudi ne! Saj je mlada in sočna trava po dobrih pašnikih ravno prav tečna in kaj lahko prebavljiva.

Če moramo pa molzno goved rediti čez poletje v hlevu, tako ji najbolj ustrezemo, če pokladamo zeleno krmo n. pr. nemško deteljo ali lucerno, mešanico štajerske detelje s travo, turšico i. t. d. Zelena krma je sočna in lahko prebavljiva, le gledati je pri njej, da je za molzno goved tudi dovolj tečna.

Poleg zelene detelje kaže vsikdar pokladati travo, ker je taka zmes bolj prikladna. Z lucerno mešamo torej travo, katero nakosimo po sadnih vrtovih, mejah i. t. d. Štajersko deteljo pridelujejo skrbni gospodarji v ta namen pomešano s travo.

Kar se zelene turšice tiče, tako nam daje ona obilo krme ki je molznim kravam zelo priljubljena. Zeleno turšico bo treba pa vselej mešati z bolj tečno krmo n. pr. lucerno, če hočemo, da bo mleko tolsto t. j. da bo imelo dovolj smetane. Pridelovanje zelene turšice za krmljenje priporoča se zlasti za pozno poletje in jesen. Če ne utegnemo mešati zelene turšice z deteljo, pokladamo poleg turšice s prav dobrim vspehom po 1—2 klg. lotrobov ali zdrobljenega žita, ali 3—5 klg. pivovarskih tropin na dan.

Listnica uredništva: Vsem gg. dopisnikom se prijazno zahvaljujemo na njih prispevkih. Ob enem prosimo z ozirom na tesni okvir lista potrpljenje; počasi pride vse na vrsto. Dobro došli so nam kratki dopisi o sploh zanimivih dogodkih ali pa gospodarske vsebine.

Loterijske srečke

dne 30. julija t. l.

Praga 6, 76, 58, 39, 21.

Tržne cene v Ljubljani

dne 29. julija t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	46	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	5	52	Surovo maslo, "	—	72
Ječmen, "	3	41	Jajce, jedno	—	2
Oves, "	3	9	Mleko, liter	—	8
Ajda, "	5	4	Goveje meso, kgr.	—	60
Proso, "	5	52	Telečje "	—	54
Koruza, "	5	50	Svinjsko "	—	62
Krompir, "	2	50	Koštrunovo "	—	40
Leča, "	10	—	Pišanec	—	35
Grah, "	9	—	Golob	—	16
Fižol, "	9	—	Seno, 100 kilo	—	160
Maslo, kgr.	—	80	Slama, "	—	214
Mast, "	—	68	Drva trda, 4 metr.	—	640
Špeh frišen	—	60	" mehka, 4 "	—	420

Mala oznanila.

Vsaka beseda 2 kr.

Valentin Zarnika zbrani spisi, nevezani 60 kr., po pošti 70 kr.

Josip Jurčiča zbrani spisi, nevezani zvezek 60 kr., lepo vezan 1.— gld., po pošti 10 kr. več. Dosedaj je izšlo 9 zvezkov.

Kuverte s firmo (naslo- vom, račune itd. zvršuje po nizki ceni „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Dober in trajen zaslu- žek dobe osebe, katere pridejo mnogo v dotiko z občinstvom.

Cement

izvrsten za kapnjice (štirne) in za zidarje, potem opeko prodaja **Matevž Lipar**, tovarnar v Šmarjici pri Kamniku. Cena po dogovoru. (4—1)

Zbirka

DOMAČIH ZDRAVIL

kakor ji rabi

slovenski narod.

S póljudnim opisom

človeškega telesa.

Drugi natis. (3—2)

Dobiti je v Celji pri založniku Dra- gotinu Hribarju. Cena 40 kr., s pošto 45 kr.
— Na prodaj je tudi v „Katoliški bukvarni“, J. Giontini-ju in M. Gerber-ju v Ljubljani.

Prekupei dobijo popust.

! Na pol zastonj!

dobiti je od 4. julija t. l., in dokler je kaj zaloge

preostale

**slamnike za gospode,
dečke, dame in deklice,
solnčnike, cvetke in tri-
cotaille,**

nadalje nogovice za moške in ženske, ro-
kovice iz svile in sukanca, plavne hlače,
telovnike za veslarje, nederce s čipkami,
predpasnike črne in pisane, srajce za
dame in gospode itd. itd. pri

J. S. BENEDIKT-u

zaloga za žensko konfekcijsko blago

v Ljubljani.

(2-3)

Ad št. 2344.

Prostovoljna prodaja.

V torek dne 11. avgusta t. l. ob 10. uri dopolu-
dne bode pri **c. kr. okrajnem sodišči v Žužemberku** prostov-
oljna dražba **posestva h. št. 3** na **Cviblu** pri **Žužem-
berku**, prej last pokojnega **Pucelj Franceta**, po dom. **Štumfca**.
Domovanje leži koncem Žužemberka proti Trebnjem, na okrajni cesti,
oddaljeno streljaj od farne cerkve. Poslopje je dobro zidano, s slamo
krito, ima v pritličji hrame in živinski hlev, nad temi pa 3 sobe,
jedilno shrambo in vežo. Zraven hiše je pód s senico, na njivi blizo
hiše pa kozolec. Razun tega je 3 orale 888 □° dobrih njiv in trav-
nikov. Domovje ima tudi pravico paše na trškem pašniku.

Vzklicna cena, pod katero se zemljišče ne odda, je **2711 glđ.**,
od katere je 271 glđ. položiti takoj, ostanek pa do Božiča tega leta.
Drugi uveti pozvedó se v sodni pisarni.

Tam in takrat prodali se bodo posebej pokojnikovi **trije
vinogradi v Lisci s shrambo in posodo.**

Istega dne ob 2. uri popoldne prodalo se bode iz iste zapu-
ščine vse **hišno in poljsko orodje**, vozovi, sodi, mize itd.,
tistemu, ki bo največ ponudil in kup precej plačal.

C. kr. okrajno sodišče v Žužemberku

dne 29. julija 1891.

Banka „Slavija“ v Pragi

priporoča se za
zavarovanje življenja
po najraznovrstnejših načinih ter za
zavarovanje proti požarnim škodam.

Banka „Slavija“ je po številu svojih členov,
po letnih prejemkih in po premoženji svojem,
katero je v **dva in dvajsetih letih njenega
obstoja iz nič narastlo nad šest milijonov
goldinarjev**, jedna največjih zavarovalnic naše
države.

Vse škode, ki se prigodé vsled ognja, strele,
razpoka ali vsled poškodovanja pri gašenji, cenju-
jejo in izplačujejo se takoj. Za take škode izdala
je banka doslej **že nad osemnajst milijonov
goldinarjev**.

Uprava banke je čisto narodna; vse notranje
njeno uradovanje vrši se izključno le v slovan-
skih jezikih.

Krajne zastope ima „Slavija“ po vseh večjih
krajih na Slovenskem; **generalni zastop** — ki
je doslej izgotovil že nad 100.000 zavarovalnih
pogodb — **pa se nahaja v Ljubljani, v lastni
hiši bankini** (1-3)

v Gospodskih ulicah št. 12.

! Pozor!

Vsem čast. p. n. gospodom
udom „Slovenskega društva“,
naročnikom „Rodoljuba“, to-
varnarjem, trgovcem, obrt-
nikom in poljedelcem uljudno
naznanjamo, da smo priredili
poseben prostor za **mala
oznanila** (insertate) od ka-
terih se plačuje od besede
2 kr.

Vsprejemajo se tudi večja
oznanila ter se ista računajo
po nizki ceni.

Oznanila naj se blagovo-
lijo pošiljati

upravnistvu „Rodoljuba“
v Ljubljani, Gospodske ulice št. 12.